

CHWILA

Cena egzemplarza 20 Mk.

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCJA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACJA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należność pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.334.

PRENUMERACJA: Wiosna w Lwowie 480 Mk. — zamykająca 520 Mk. — zagł. 700 Mk.
 CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednostr. nonp. 20 Mk., nadeślanie i nekrologia za wiersz dwustr. nonp. 80 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 Mk., gratulacje i świadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 80 Mk., najmniej 8 w. — 400 Mk. Drobno ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna korespond. kupne — sprzedaż: 9 — Mk., w tym drukiem podwójnie.
 Cała stronica 20.000 Mkp.
 Pół stronicy 10.000 *
 Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem 60.000 *
 Jedna strona na pierwszej stronie 20.000 *

Zawiadamiamy, że **ODDZIAŁ TECHNICZNY „POLSOT“** Sp. dla obrotu tow. S. A. ZOSTAŁ PRZENIESIONY NA **17817 ul. Szajnochy 1. 2.**

Chłopi wobec nadzwyczajnej daniny.

(w). Symptomatyczny objaw braku zrozumienia krytycznej sytuacji gospodarczej państwa wśród stronnictw sejmowych wykazała ostatnia dyskusja w komisji skarbowo-budżetowej na temat daniny majątkowej, podczas której rolę skoncentrowanej opozycji wzięli na siebie przedstawiciele stronnictw ludowych. Posłowie Sapiński, Kowalczyk i Rudziński uderzyli w projekt ministra Michałskiego z dnia grubego kalibru, przyczem poseł Stapiński oświadczył nawet otwarcie, że w klubie jego nie znalazła się większość dla daniny majątkowej.

Jeśli także stanowisko zajęli rzecznicy stanu włościańskiego, jakież właściwie zażęby mieli przedstawiciele ludności miejskiej? Polska jest przecież krajem par excellence rolniczym, i na tej to okoliczności opierają ludowcy swe pretensje do państwa i swe żądanie, by im przyznane zostało w państwie znaczenie dominujące. I nie mają bynajmniej powodu do uskarzania się, jakoby im się krzywdza działa. Przeważa przecież wszystkich zarządzeń od czasu o rodzenia Pański wydana została w ich interesie. Im poświęca państwo głównie swą uwagę i pieczołowitość; bratna ich swoją opieką a hasło podniesienia stanu rolniczego zagłusza swoim hukiem wszelkie, choć daleko skromniejsze, żądania innych warstw ludności. W zamian za to oczekiwacby należało, że reprezentanci stanu włościańskiego staną się podporą tego państwa, zechcą zrozumieć jego potrzeby i chętnie poniosą ofiary tam, gdzie one są konieczne. Tymczasem okazuje się, że chcieliby oni być użytkownikami państwa bez obowiązku ponoszenia ciężarów. Patriotyzm ich kończy się przy wieku ich skrzyń.

A nie pusta to skrzynia. Pośród ogólnej ruiny gospodarczej, zdołał stać rolniczy jedyny utrzymać się na powierzchni i uratować realne podstawy bytu. Nie chcemy już mówić o wzbogaceniu, bo pojęcie to wobec dewaluacji pieniądza stało się wogóle względem i nieuchwytnym. To jest jednak rzecz pewna, że podczas gdy ludność miejska, z nielicznymi wyjątkami, z każdym dniem coraz głębiej stacza się w otchłań nędzy, nie mogąc doprowadzić do równowagi między zarobkiem a wydatkami na życie, rolnicy cieszą się dobrobytem, gdyż bądź to zaspokajają swe potrzeby bezpośrednio produktami swej pracy, bądź też do tosowują ceny swych produktów, na sprzedaż wystawionych, do ogólnej koniunktury targowej i do kursu marki polskiej na giełdach zagranicznych. Trzy wyczerpał i jesteśmy wprawdzie i z strony stanu włościańskiego względem jego rzeczników słyszeć narzekania na drożyznę. Jak jednak ma się rzecz w istocie? Weźmy pierwszy z brzegu przykład. Przed

PRAWDZIWA ZNIŻKĘ CEN!

Pończoch i rękawiczek męskich, damskich i dziecięcych zauważ, że można tylko w składzie fabrycznym **UWAGA** na firmę: **S. FEDERA, Lwów, Sykstuska 7.**
DARMO OTRZYMA KAŻDY KUPUJĄCY 12836
 IĘKNY UPOMINEK REKLAMOWY.

Sprawa Galicyi Wschodniej w Sejmie.

Stosunek Polski do sowietów.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta „Chwila“ (eg.)

Warszawa 29. października. Sprawa Galicyi Wschodniej była dziś przedmiotem debaty na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych. Stało się to z inicjatywy posła socjalistycznego Pierla, który zwrócił się do ministra Skirmunta z zapytaniem czy prawdą jest, że Briard zwrócił się do rządu polskiego z notą poświęconą sprawie Galicyi Wschodniej. Minister Skirmunt odparł na to, że nie wie czy Briard wysłał taką notę ale to jedynie może stwierdzić, że rząd polski żadnej takiej noty nie otrzymał.

Wówczas to wstał poseł przemyski dr. Lieberman i nawiązał do kolportowanych w kołach ukraińskich plotek jakoby Ukraińcy posiadali dla projektu niezawisłości Galicyi poparcie na zachodzie, zainteresował ministra Skirmunta czy nie uznał on za odpowiednie zwrócić się z własnej inicjatywą do Briarda z zapytaniem, jakie właściwie są stanowiska i czy należąca na przyspieszenie rozwiązania kwestyi wchodnio-galicyskiej. Minister Skirmunt na to pytanie odpowiedzi nie dał.

Sprawa autonomii Wschodniej Galicyi jest w dalszym ciągu przedmiotem narad wśród pepesowców. W niedzielę zbiera się Rada Naczelna, która ma zaopiniować projekt posła Niedziałkowskiego. Należy stwierdzić, że w klubie PPS. w Sejmie istnieją trzy kierunki: pierwszy prawcowy reprezentowany przez posła Hausnera, który odwiedził politykę Komitetu Obwodowego P.S. w Lwowie i uważa jest za nacjonalistyczny. Drugi kierunek, któremu hołduje poseł Lieberman i inni lewicowi członkowie klubu uważają, że Ukraińcom należy dać jak najszybciej autonomię jednakże pod warunkiem, że zechcą tę autonomię przyjąć. O ile Ukraińcy zachowają w dalszym ciągu negatywne stanowisko, należałoby raczej przeciekać. Kierunek trzeci reprezentowany przez posła Daszyńskiego, Niedziałkowskiego i Diamanda pragnie przeprowadzić projekt autonomii posła Niedziałkowskiego.

Warszawa (Pa.) Komisja zagraniczna przy udziale p. prezydenta ministrów Fonikowskiego, p. ministra spraw zagranicznych Skirmunta, podsekretarza stanu p. Dębkiego delga a ministerstwa spraw zagranicznych p. Zalewskiego — odbyła zebranie, na którym

p. minister spraw zagranicznych Skirmunt odpowiedział na pytania postawione przez posła Pierla, a to:

- 1) Umowa handlowa między Polską a Czechosłowacją została podpisana i będzie przedstawiona Sejmowi do ratyfikacji.
- 2) Rzeczona nota Briarda do rządu polskiego w sprawie Wschodniej Małopolski nie istnieje.
- 3) Co do stosunku rządu polskiego do rządu sowieckiego, a w szczególności co do tzw. umowy o wydalenie działaczy rosyjskich, p. minister przedstawił stan faktyczny, zaznaczając, że umowa jest instrumentem wykonawczym do traktatu ryskiego i takich umów bywa sporo na świecie.

P. prezydent ministrów Fonikowski przypomniał, że obejmując rząd, zobowiązał się wobec stronnictw do polityki pokojowej. Kiedy rząd przekonał się, że akcja Sawinkowa może być niepożądaną, postąpił ją usunąć. Wobec niepewności jaka z tego powodu powstała w opinii rząd domaga się od komisji wyraźnego postawienia sprawy. Po dyskusji w której zabierali głos posłowie dr. Lieberman, Daszyński, dr. Perł, Kamieniecki, Stanisław Grabski, Anusz, dr. Maryan Seyda, De Rosset i Wichliński, poseł Daszyński przedawił wniosek: Powołując się na uchwałę z 14 bm. komisja przechodzi do porządku dziennego.

Wniosek ten odrzucono, a przyjęto wniosek zbiorowy, który opiewa: Przyjmując do wiadomości wyjaśnienia, udzielone przez ministra spraw zagranicznych w sprawie p. Sawinkowa i jego towarzyszy, komisja spraw zagranicznych podtrzymuje swoje stanowisko z dnia 14 października r. b. i 1) Stwierdza, że polityka polska powinna być ściśle pokojowa i że wprowadzone zarządzenia, wymagane dla zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa Państwa, rząd powinien przeprowadzić z niezachowaną starannością; 2) Komisja stwierdza, że ta stanowczość powinna w pierwszym rzędzie cechować stosunek Polski do władz sowieckich, które z wyraźną iłą wolą wdrażają się wykonać na kategoryczniejsze zobowiązania traktatu ryskiego; 3) Komisja wyraża nadzieję, że p. minister spraw zagranicznych powierzy prowadzenie stosunków z sowieckimi ludziami zdolnym do tej stanowczo-

wojną, gdy korzec kartofli kosztował z kor. płacił chłop za parę butów 20 kor. czyli 10 korcy kartofli. Czy dziś, gdy para butów kosztuje 15.000 marek a korzec kartofli 3000 mtp, zmieniła się sytuacja na gorsze? Jedyn przykład naturalnie nie dowodzi wszystkiego i znajdują się z pewnością argumenty, że i stan wieśniaczy nie wyszedł z położeń wojennej bez szwanku. Tego jednak nikt nie twierdzi. Chodzi bowiem tylko o stwierdzenie, który stan względnie najmniej ucierpiał z powodu wojny. Że jest nim, jeśli się od drobnej garstki dobroblewiczów wojennych abstrahuje, stan rolniczy, to chyba nie ulega wątpliwości.

Logiczną konsekwencją tego stanu rzeczy powinny być przejęcie lwiej części ciężarów i ofiar dla państwa koniecznych przez stan wieśniaczy. Przemawia za tem zarówno stosunek liczebny tego stanu do reszty ludności jak i jego położenie gospodarcze. Tymczasem posłowie ludowi oburzają się na ministra „mieszczucha“, iż śmie wogóle wymagać od nich jakiejś daniny majątkowej, zaklinają się, iż więcej niż połowę ogólnej daniny nie zapłacą, a wysilając swe mózgi nad wynalezieniem sposobów, którymby się udało wycisnąć resztki monety z karczowniczych mieszczuchów, ronią łzy nad oszukany ludem, któremu nie dość prędko pozwala się korzystać z dobrodziejstw reformy rolnej. A gdy o te rzeczy chodzi, nie ma różnicy zdań między zwolennikami Witosa a Stapińskiego. Choć zresztą lubią rwać się za czupryny, tutaj, gdy chodzi o nieetykalność chłopskiej skrzyni, są solidarni i zgodni i tworzą jednolity front przeciw mieszczuchom.

Nie lepiej przedstawia się rzecz wśród innych stronnictw. Każdy reprezentant miast pozostaje wierny swojej teorii a ponieważ teorie te są bardzo różniczkowane, przeto słusznie rzecz można, że: quot capita tot sensus. Kompromisowa większość, jaka się z tej babilońskiej gmatwaniny przekonań i zasad wyłaniać zaczyna, musi naturalnie w tym stanie rzeczy iść po linii życzeń stronnictw ludowych, które z tej walki o daninę bodaj czy nie wyjdą bogatsze o jeszcze jedną gwarancję wykonania reformy rolnej po ich myśli.

Sprawy żydowskie na Radzie Ligi Narodów.

London. (Z. B. K.). W ubiegły poniedziałek odbyło się tutaj posiedzenie Jewish Board of Deputies pod przewodnictwem Stuarda Samuela. Na posiedzeniu złożono cały szereg sprawozdań komisyjnych.

Lucien Wolf złożył sprawozdanie w imieniu Joint Foreign Committee odnośnie do inspekcyj, udzielonych delegatom „onitu“ na sesji Ligi narodów w Genewie. Delegatom udzielono inspekcyj w sprawie przesłańców Żydów na Węgrzech i na Lotwie, dalej w sprawie kandydatury Litwy do Ligi narodów oraz w sprawie projektu ochrony mniejszości narodowych w Finlandji. Lucien Wolf zawiadomił ponadto, że rząd polski polecił swojemu przedstawicielowi w B. Łapesćcie, by zbadał położenie internowanych Żydów pochodzących z Polski jako by poczynił kroki mające na celu reparyację tych internowanych do Polski. Stało to się na wskutek przedświadczeń Joint Foreign Committee u rządu polskiego. Wreszcie referował p. Wolf o udziale swym w pracach międzynarodowej komisji emigracyjnej obradującej w Genewie.

Stosownie do uchwały Board of Deputies informował się sekretaryat nieoficyalnie u rządu angielskiego o możliwości pomocy angielskiej celem powstrzymania fali pogromowej, szalejącej na Białorusi. Z strony rządu angielskiego oznajmiono, że dla rządu angielskiego niemożliwą jest wszelka interwencja. Również prowadził sekretaryat dochodzenia na podstawie telegramu dra Jochelmana wysłanego do Board of Deputies, iż tysiąc Żydów zmasakrowano w Miń-

ści i do skutecznej obrony interesów państwa.

Przewodniczący zapowiedział, że na następnym posiedzeniu, stosownie do propo-

zycji. Potwierdzenia tej informacji nie otrzymano.

W końcu poruszono też sprawę akcji Żydów w Austrii jakoteż stanowisko austriackiego ministra spraw wewnętrznych Wabera w tej sprawie. Lucien Wolf oświadczył, że sprawę tę przekazano Lidę narodów. Stuart Samuel zapisał zebranych, że Joint Foreign Committee przedsięwzięcie wszelkie możliwe kroki w tej sprawie.

W sprawie 14 milionów dolarów

dla poszkodowanego wojną wschodnioeuropejskiego żydostwa.

Chicago. Ostatnio odbyła się tu konferencja żydowskich organizacji ratunkowych z całej Ameryki. Konferencja uchwaliła przystąpić natychmiast do nowej akcji celem zebrania 14 milionów dolarów dla posilkowania akcji Żydowskich Komitetów Ratunkowych w Europie.

Sprawozdanie o położeniu Żydów w Europie Wschodniej złożyli pp. Feiks Warburg oraz Louis Marshall. Z przyjętych rezolucyj wynika, że żyd. organizacje ratunkowe Ameryki są za kontynuowaniem działalności ratunkowej w Europie przez „Joint“.

Na konferencji obecny były ambasador Morgentau przyrzekł z swej strony nie tylko współpracować w nowo wszczętej akcji.

Cała akcja odbywać się będzie pod hasłem „Akcyja ku pamięci Jakóba Schiffa“.

Nowe trudnienia dla imigrantów w Ameryce.

Nowy Jork. „Tug“ do osi: Dotychczasowy zwyczaj dopuszczenia do hali na Ellis Island przy porcie nowojorskim zastępców stowarzyszeń opiekujących się imigrantami został zniesiony. Wynika stąd wielka szkoda dla imigrantów, przy których badaniu przez urzędników w kierunku zgodności z wymogami przepisów o imigracji, w szczególności przy egzaminie z czytania i pisaną reprezentanci stowarzyszeń dobroczynnych niesli imigrantom w granicach możliwości pomoc. Po adto odstawali funkcjonariusze tych stowarzyszeń wszystkich imigrantów, których cel podróży był poza N. Jorkiem — aż do miejsca przezaczenia.

Ponieważ zarządono, by nie dopuszczano do hali krewnych, są odtąd imigranci, nieznający nowych warunków w szczególności języka angielskiego zupełnie izolowani od wszystkich tych, którzy im mogą być pomocni.

Wobec tego podejmują stowarzyszenia imigracyjne wszystkich narodowości w najbliższym czasie kroki u rządu, celem zniesienia trudnień.

Emigracja Żydów z Rosji sowieckiej.

Konstantynopol. (Z. B. K.). Rząd sowiecki — zdaje się — dotrzymuje przyrzeczenia, że pewnym kategoriom emigrantów poczyni ułatwienia przy wyjeździe z Rosji sowieckiej: Od pewnego czasu przybývają do Konstantynopola małe grupki uchodźców. Wedle zapodań emigrantów pozwolenie na opuszczenie kraju otrzymują tylko kobiety, dzieci i starcy, którzy są w stanie udowodnić rządowi sowieckiemu, że udają się do swoich krewnych zagranicą. Należy oczekiwać, że emigracja w najbliższym czasie przybierze znaczniejsze rozmary.

tył posła Anuzza, przedświadczył, że wniośki, doyczące utworzenia o rębnej komisji dla rozpatrywania stosunków Polski z syonizmem. Na obrady zakończono.

Nowa międzynarodówka.

London. (Z. B. K.) Dnia 21 bmn. została otwarta w Londynie międzynarodowa konferencja robotnicza socjalistyczna, zwłana przez angielską „Labour Party“ i wiedeński związek socjalistyczny. Możliwie, że konferencja zakończy się utworzeniem nowej socjalistycznej międzynarodówki. Jako przedstawiciel żydowskiej partji socjalistycznej „Poalej-Syon“ występuje Sz. Kaplański, uczestnik Kongresu Syonistycznego.

Achduth-Haawodah a angielska misja parlamentarna.

Warszawa. (B. P. O. S.) Przedstawiciel „Achduth Haawodah“ (Żyd. partja socjalistyczna), Ben Gurjon udał się do Aleksandryi celem porozumienia się z angielską misją parlamentarną, która obecnie bawi w Egipcie dla przystudowania tamtejszego stanu politycznego. Większość misji składa się z angielskich posłów robotniczych.

Ben Gurjon wraz z p. Pewnerem z Aleksandryi spotkali się z misją w Kairze i wyrazili swoje uznanie i wdzięczność angielskiej partji robotniczej za jej zainteresowanie się żydowskim ruchem narodowym. Jednocześnie zaprosili Delegację w imieniu „Achduth Haawodah“ do Palestyny w celu zapoznania się na miejscu z działalnością syonistyczną a głównie z działalnością robotników żydowskich.

Ponieważ sprawa palstyńska będzie rozpatrywana na przyszłym posiedzeniu parlamentu w związku z raryfikacją budżetu i budżetu, byłoby dla partji robotniczej bardzo korzystne.

Delegacja wyraziła swoje ubolewanie z tego powodu, że nie może obecnie wyjechać do Palestyny, mimo iż pragnie poznać kraj który interesuje każdego kulturalnego człowieka.

W parlamencie angielskim tylko partje skrajnej reakcji przeciwstawiają się syonizmowi. Partja robotnicza jednak nie po woli reakcji przeciwstawia się odbudowie Palestyny.

Ben Gurjon wręczył misji memoriał w sprawie palestyńskich zagadnień żydowskich.

Nota sow. Rosji do Rumunii w sprawie wydania Machny.

Warszawa. Rząd sowiecki wysłał do rządu rumuńskiego drugą z rzędu notę z żądaniem wydania „atamana“ Machny, który obecnie przebywa na terytorium rumuńskim. Nota podpisana przez Cziczerina i Rakowskiego podkreśla, że Machno jest zwyrodniałym bandytą i mordercą i że wobec niego nie może być stosowane prawo azylu. Nota zaznacza też, że wobec zbrodni morderstwa istnieje także w Rumunii kara śmierci i że wobec tego nie ma Rumunia prawa żądać, by na wypadek wydania Machny nie zastosowano wobec niego kary śmierci.

O pomoc dla atamana Iskry.

Berlin. (Z. B. K.). Berliński pismo rosyjskie „Golos Rosji“ zamieszcza list otwarty grupy kilku byłych oficerów rosyjskich, w którym ci zwracają się do zamożniejszych emigrantów rosyjskich, w szczególności zaś do Żydów z wezwaniem, by nieśli pomoc b. generałowi rosyjskiemu Lachwickiemu, który niedawno temu padł z wyprzedzeniem na jednej z ulic berlińskich. Generał Lachwick jest znany na Ukrainie pod nazwą atamana Iskry. W ostatnich czasach był Iskra komendantem armii zorganizowanej przy pomocy Sawinkowa, z której jednak wystąpił, gdy tylko ujawnił się pogromowy charakter tej „armii“. Autorzy listu otwartego wskazują na szereg faktów, w których ataman z narastaniem życia rozpętał pogromczyków.

motorowca angielski go; ekskrólowa Zyta z o-
działa się na dobrowolnie wygnaniu z Karolem.

Najpierw do Galacu potem na Maderę.

Londyn. (Pat.) Reuter dowiaduje się,
że konferencja ambasadorów wybrała na miej-
sce pobytu b. króla Karola wyspę Madrę,
o ile na to zgodzi się Portugalia; na razie
b. król Karol odesłany zostanie do Galacu
gdzie będzie internowany na jednym ze statków
angielskich.

Krwawa mobilizacja w Czechach.

Hannover. (Pat.) Radio. Pi rwszy dzień
mobilizacji w Czechosłowacji (j. 27 bm. na-
trafił na najzaciętszy opór ludności niemiec-
kiej w Czechosłowacji. W Kraslicach (ob-
wód Chebski) przyszło do krwawych walk z
legionami czeskimi, przy czym 7 ludzi zostało
zabitych. W wielu miejscowościach robra-
niono żołnierzy przemocą. W całej Czechosłowacji
ma być ogłoszony stan oblężenia.

Mobilizacja w Rumunii.

Hannover. (Pat.) Radio. Z Rumunii
donoszą urzędownie, że mobilizacja w B. ka-
reszcie objęła 8 dywizji pod dowództwem gen.
Averescu.

Sylwetki węgierskich mężów stanu.

I.

Horthy Naczelnik Węgier

Z Mikołajem Horthym, obecnym naczeln-
ikiem Węgier, spotkał się Szekely przed
dwoma laty w Szegedynie. Wówczas pano-
wał w Budapeszcie, były urzędnik towarzy-
stwa ubezpieczeń Bela Kuna. Horthy piasto-
wał godność ministra wojny w kontrrewolu-
cyjnym rządzie węgierskim w Szegedynie. Ar-
mia Horthyego składała się z 2000 ofice-
rów oraz około 200 szeregowców. Rząd szeged-
yński walczył na ogół z wielu trudnościami.
Przedewszystkiem nie miało wojsko
bronii, nadto inicjatywę rządu szeged-
yńskiego kępowały zarządzenia Francuzów, którzy
w tym czasie byli panami w okupowanych
Węgrzech, nie zajętych przez komunistów. In-
nowacje, którą Horthy wprowadził, było u-
niformowanie wojska. Wojskowi zobowiązani
byli sprawić sobie średniowieczne koniusze i
kolpaki, tak, że krawcy szegedyńscy po dziś

dzień sobie chwalą pobyt Horthyego w Szeged-
ynie.

W międzyczasie poczęło się coś psuć w
państwie Bela Kuna. Armia Horthyego po-
większała się szybko, ponieważ rząd szeged-
yński bardzo wysoki żołd płacił żołnierzom,
naturalnie na koszt niezadowolonych obywateli
szegedyńskich.

Z definitywnym upadkiem rządu Bela Ku-
na rozpoczął się marsz Horthyego. Równocze-
śnie zmobilizowane oddziały Oszenburza i
Hejasa również zdążyły w kierunku na Bu-
dapeszt. W miejscy Bela Kuna przysli jed-
nak Rumuni, wskutek czego Horthy z swo-
ją armią zmuszony był spędzić lato nad je-
ziorem błotnistym.

Gdy jednak później Horthy w elegan-
ckim stroju marynarskim wkroczył do Bu-
dapesztu, witał nacelnikiem Węgier opierając
swą władzę na bagnietach oraz białych rzą-
dach Stefana Friedricha. Jako nacelnik Wę-
gier żyje spokojnie i szczęśliwie, prawie bez
przeszkód. Czuje się bardzo wygodnie „na
siodle” mimo, że jest... a) marałem marynarki.

Ci jednak, którzy osadzili go na „tro-
nie”, przestraszyli się obecnie.

Szczerze mówiąc nie chcieli widzieć Hor-
thyego głową państwa. Jakkolwiek Horthy
bardzo dobrze się prezentuje na bankietach,
wygląda jak Anglik, mówi nawet po węg-
iersku z angielską, jako król... przecież nie
odpowiada monarchistom madjarskim.

Friedrich przeciwstawił mu się. Horthy
w międzyczasie nauczył się swego rzemiosła
i broni się, jak może. Zawikłał Friedricha
w proces, taki, że omal go nie zasądono.
Gdyby w tym miesiącu Karol nie był się
pojawił, na widowni — kto wie, czy koro-
na św. Szczepana już dziś nie byłaby zdo-
biła skroni Mikołaja Horthyego.

II.

Stefan Friedrich.

Dzieje „polityka”.

Berlin. Znany publicysta węgier-
ski Stefan Szekely kreśli w prasie nie-
mieckiej sylwetki polityków i pseud po-
lityków węgierskich, którzy w ostatnim
czasie rolę degrali w życiu politycznym
Węgier. Oto, co mówi Szekely o Stefanie
Friedrichu, który pierwszy zainicjował
biały terror na Węgrzech a w ostatnich
dniach w imprezie Karola brał nader
czynny udział.

Stefana Friedricha i na Szekely już

ściwie dotąd wcale nie było. Dorosły, któ-
ry chciał wyczyć się języka, skazany był
w braku odpowiednich podręczników na wy-
żej wzmiankowaną kategorię książek dla dzie-
ci, które oczywiście podomowi umysłowemu
dojrzałego człowieka odpowiadać nie mo-
gą. Nic dziwnego, że się człowiek taki po
krótkim czasie do nauki zmiechał i radko
tylko poza początki wychodził. Miarą odczu-
wanego w tej dziedzinie braku jest niezwy-
kłe powodzenie i popularność jedynego do-
tąd na miarę dojrzałych ludzi zakreślonego
podręcznika Ratha, książki, rojącej się od
legionu usterek i błędów natury zarówno
metodycznej jak i językowej.

Rozpaczliwie przedstawiała się kwestya
zaopatrzenia w lekturę tych, którzy już wy-
szli poza podstawy języka, a którzy potrze-
bując wydoskonalenia się w nim, nie mogą
jednak bezpośrednio przejść do samodzielnej
lektury utworów nowszej literatury hebraj-
skiej. Dlatego z radością i uznaniem po-
witać należy przedsięwzięcie wydawnictwa he-
brajskiego „Menorah”, które przystąpiło
do zaradzenia bezwzględnie w tym kierun-
ku brakowi przez wydawanie dwutygodnika
dla wydoskonalenia się w języku hebraj-
skim*). Co wydawnictwo wspomniane w dwu-

*) „Hamenorah”, dwutygodnik wy-
dawany przez wydawnictwo hebrajskie „Me-
norah”, stow. z ogr. odp. w Berlinie i Wie-
dniu.

Baczność zbieracze gazet!

Jedna z największych kawiarni we Lwo-
wie ostrzega nas, byście zaniechali swej
praktyki, uprawianej z krzywdą uczci-
wych gości a przyprawiającej kawiarnię
o dotkliwe szkody. Winnych kradzieży
czasopism oddawać się będzie odtąd
w ręce sprawiedliwości. 12111

od piętnastu lat, kiedy to Friedrich jako
słuchacz budapeszteńskie politechniki z
pasją uprawiał sport piłki nożnej i to
nawet z powodzeniem. Po ukończeniu
studies wstąpił Friedrich do pewnej fa-
bryki maszyn jako urzędnik techniczny
i od tego czasu nikt o nim więcej nie
nie słyszał.

Los zrzucił inaczej. W r. 1918 wy-
buchła w Budapeszcie rewolucja. Friedri-
chowi uśmiechała się godność min. wojny.
Be ceremonii udał się do ministerstwa
wojny, ujadł przy biurku b. ministra
i począł urzędować. Gdy zamieszanie wy-
wołane przewrotem minęło, pogodzone
się z faktem dokonanym i zatwierdzono
Friedricha na stanowisku sekretarza stanu
dla spraw wojskowych.

Prawdziwa jednak karyera polityczna
Friedricha datuje się dopiero od upadku
komuny w Budapeszcie. Po zdetio izo-
waniu Bela Kuna utworzył Friedrich rząd
socjalistyczno-umiarkowany, poczem przy
pomocy dentysy Csillerego i kilku żan-
darmów zaarrestował członków gabinetu
i samozwańco został prezydentem mini-
strów. Po pokłóceniu się z Horthym
znał Friedrich, że najlepszą drogą wyjścia
będzie wstąpienie w szeregi Karlistów
i ośadzeniem Karola na tronie węgierskim
siebie i Węgry uszczęśliwić.

Co dalej było, o tem wiedzą czytelnicy.
Impreza Karola się nie udała, a pa-
chołkowie Horthyego ślezą ter z za
Friedrichem, aby go wtrącić do wię-
zienia.

Emigracja do Palestyny

Tryest, dnia 25. października.

(Il) W ciągu pierwszych trzech tygodni
października br. wyjechało do Palestyny via
Tryest około 465 osób. Przeważna część pasa-

OZYASZ TILLEMANN.

Z wydawnictw hebrajskich.

Ożywiony ruch hebraistyczny, jaki w la-
tach ostatnich coraz szersze zatacza krąg,
wywołał głód za książką hebrajską, który
z powodu stosunków walutowych i wynika-
jących z nich trudności wydawniczych tylko
w skrupelnej mierze daje się zaspokoić. Już
sama kwestya podręczników do nauki języ-
ka hebrajskiego owarła przed wydawcą
wielkie pole działania, gdyż zasłona propa-
gandy języka idzie w parze z nie zawadzą-
cym trygdy sukcesem materialnym.

Co się tyczy podręczników dla dzieci i
młodzieży w wieku szkolnym, to długoletnie
wysiłki na tem polu zrodziły stosunkowo bo-
gatą literaturę mniej lub więcej udanych e-
lementarzy i czytanek, które cieszą się nie-
zwyczajnym powodzeniem i ro powszechnie-
m, częstokroć niezależnym od istotnej wartości
danego podręcznika. Mimo to wytrawna re-
ka jeszcze i teraz zasłoby mogła ten dział
literatury pedagogicznej nowymi pracami i
niewątpliwie trudu swego daremnie by nie
łożyła, gdyż podręcznik rzeczywiście dobry,
z odpowiednio dobranym materiałem, który
byłby w stanie zainteresowanie ucznia utr-
ymać i pobudzić, jest dotąd zjawiskiem jesz-
cze nader rzadkiem.

Znacznie gorzej przedstawia się sprawa
podręczników dla dorosłych, gdyż takich wła-

tygodniku tym przedkłada czytelnikowi, to
zasługuje na pochwałę i uznanie bez za-
strzeżeń. Niezwykłe bogactwo i różnorod-
ność materiału obudzić musi prawdziwe za-
miłowanie do języka i faktycznie prowadzić
może do wydoskonalenia się w nim. Usępy
w „Hamenorah” umieszczone zaopatrzone są
bardzo obficie w tłumaczenia zwrotów i wy-
razów hebrajskich na język niemiecki wzgl.
angielski. (Istnieją dwa wydania: jedno dla
krajów niemieckiego obszaru językowego, dru-
gie dla a-glosaskiego). Ponadto wyjaśnienia
nieregularnych form gramatycznych ułatwiają
w niezwykłym stopniu lekturę tym, którzy
się z trudną bądź co bądź fleksją hebraj-
ską nie dość należycie oswoili. Przykładać
można szczerze wprowadzaniu tej kategorii
czytelników w bogatą krynicę tak oryginalne-
go i dosadnego słownictwa aramejskiego, któ-
re w języku naszym od przeszło dwu tysięcy
lat zyskało prawo obywatelstwa i język ten
niepospolicie wzbogaciło i ożywiło. O bo-
gactwie i urozmaiconiu, jakie w piśmie tym
znajdzie czytelnik, zdać sobie można spr-
wę, przeglądając poszczególne działy, jakie w
każdym zeszytce są zastapione. Więc nowele
i opowiadania najlepszych piarży i nowel-
istów hebrajskich, po zyc, ustępy agadyczne,
żywcem z Talmudu i Midraszu wyjęte, nie
pozbawione swego pierwotnego uroku języ-
kowego, systematyczne a więc w chronolo-
gicznym porządku opracowane opowiadania z
historii żydowskiej, systematyczny kurs gra-

AS K A R O

Poraz ostatni w niedzielę 30 października 1 21

Serya III. „MARYSIFKA“
i „KOPERNIK“
» II. „PASAŻ“
» I. „LUX“

lerów wyjechała okrętem zdążającym wprost do Jaffy; około 200 osób wyjechało okrętem pośpiesznym via Aleksandrya. Emigranci pochodzili z Litwy i byłych rosyjskich prowincyj nadbałtyckich. Wśród pasażerów znajdowali się także palestyńscy delegaci na kongres syonistyczny, którzy właśnie wracali z Karlsbadu (Usyszkim, Mossinsohn, Sprincak, dr. Schönfeld i i.). Wszystkie transpory zostały odprawione przez tow. „Maawir“.

Z sali sądowej.

Metody policyantów.

Lwów, 29. października. Przed Trybunałem sędziów przysięgłych stanęli w dniu wczorajszym jako oskarżeni Józef Burkowski, starszy posterunkowy policji państwowej i Franciszek Pudlak, posterunkowy policji państwowej w Dymiskach. Obu funkcjonariuszy policyjnych oskarżał prokurator o zbrodnię nadużycia władzy urzędowej i zbrodnię ciężkiego uszkodzenia ciała. Akt oskarżenia w następujący sposób przedstawia stan faktyczny: W Dymiskach popełniono na skradkę nieznanego właściciela znaczną kradzież, przyczem w ręce złodziej dostała się kasetka z pieniędzmi. Poł żarzem tej kradzieży அரச towali oskarżeni niejakiego Wasyla Stepana. Aresztowany po dłuższym badaniu pod wpływem bicia przyznał się do popełnienia kradzieży, lecz w żądanej sposób nie chciał wyjaśnić, gdzie znajduje się kasetka. Gdy bicie nie pomogło, oskarżeni rozebrali go, związali mu ręce a rozpalwszy żelazny haczyk do czworoosci, przyłożyli go Stepanowi trzykrotnie pod pachę. Wskutek tego odniósł Stepan ciężkie uszkodzenie ciała.

Obaj oskarżeni na rozprawie wczorajszej przyznali, że wymusali zeznania lecz w inny sposób aniżeli to przedstawili poszkodowany Stepan. W czasie dochodzeń policyjnych stawiał Stepan opór i odmawiał składania zeznań. By je od Stepana wydostać, użyli więc nas epijanej metody: zgotowali jaja na miękko i włożyli je Stepanowi pod pachę. Miała to być wedle zeznań oskarżonych, kara za opór.

Sędziowie przysięgli zaprzeczyli wszystkie

maryki hebrajskiej z ćwiczeniami, stylstyka hebrajska z wzorami korespondencji prywatnej i handlowej bądź w kursywie, bądź w druku, wzorami tel gramów z najrozsądniejszych okazji i inseratów dziennikarskich, dalej ugrupowane z punktu widzenia rzeczowego zbiory zwrotów i wyrażeń hebrajskich, rozmówki na najrozmaitsze tematy z życia codziennego, przyczyniające się w sposób nierównany do wzbogacenia zasobu językowego czytelnika, przysłowia rodzime hebrajskie, z talmudu i rozmaitych autorów klasycznych wyjęte, humoreski i dowcipy, wyborne ilustracje rodzimy humor żydowski, biografie znakomitych poetów i pisarzy, zwłaszcza z średniowiecza, ilustrowane wyjątkami z ich twórczości, opowiadania chasydzkie, piątkanki przyrodnicze, opisy aktualne z życia palestyńskiego, zagadki itd. Poradko pozostaje redakcja w kontakcie z swoimi czytelnikami, odpowiadając w osobnej rubryce na wszelkie pytania i problemy. Czasopiśmo wyposażone też jest w ciekawe ilustracje. Kto więc w języku hebrajskim chce się wydoskonalić, temu nie tylko zaabonowanie „Hamezrah“ jak najgorzej polecić możemy, ale też nabycie wszystkich, dotychczas już wydanych zeszytów, przedstawiających pod względem językowym nieocenioną skarbnicę.

(Dok. nastąpi).

—□□—

cztery pytania główne w kierunku winy oskarżonych 12 głosami, wobec czego Trybunał uwolnił oskarżonych od oskarżenia. Przewodniczący r. Gieblowski, ogłaszając wyrok uwalniający udzielił policyantom o crowskiej radcy, by na przyszłość nie stosowali podobnych metod. Oskarżał prokurator Guerdler, broił adwokat Dr. Pieracki.

NADESLANE.

Organizacja syonistów miasta Lwowa (Komitet lokalny). 12794

Dziś o godz. 3 popoł. odbędzie się w sali szkoły im Kohna przy ul. Stanisława

Ogólne Zgromadzenie Szeklowców

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie za I. kwartał: Dr. M. Ringel
- 2) Obecny stan w syonizmie: Red. M. Frostig
- 3) Praca dla Palestyny: Dr. E. Schmorak
- 4) Praca kulturalna: Dr. M. Leser
- 5) Praca organizacyjna: Dr. M. Shaff
- 6) Sprawy finansowe: Dr. D. Koch.

Komunikat.

Wydział Towarzystwa Medyków Żydowskich zaprasza wszystkich członków zwyczajnych jakoteż wspierających na Zwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbędzie się 1. listopada t. j. we wtorek o godz. 3-ciej popołudniu w lokalu „Tow. Ogniska“ ul. Teresy 26 A. z następującym porządkiem dziennym: a) Wybór przewodniczącego dnia, b) Sprawozdanie Wydziału usępowającego, c) Wybór nowego Wydziału, d) Wnioski i interpelacje.

12824 Wydział Tow. Medyków Żyd.

Sala Taustina i Józef Friedländer zawiadamiają, że ślub ich odbędzie się w niedzielę dnia 6. listopada i zapraszają tą drogą wszystkich znajomych. 12833

BACZNOŚCI Pralnia amerykańska

ul. Sobieskiego 15.

przyjmuje wszelką bieliznę, jakoteż suknie, bluzki i kostyminy po cenach umiarkowanych. 12837

Dla hoteli i przyjezdnych do 24 godzin.

Lekarz-Dentysta 1210

Dr. Marek Senensieb

b. asystent kliniki berlińskiej
Kilińskiego 3 ord. od 9—1 i od 3—7.

Dentysta Dr. Alfred FRIED

ord. od godz. 9—1 i 3—6 Mikołaja 20, I. p.

Zakład dentystyczno-techniczny

Z. WEINREBA

Lwów, ul. Kollataja 8, I. p.

ADWOKAT 1245

Dr. M. MORECKI

prowadzi kancelaryę adwokacką
przy ul. Krasickich 10, II. p.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. N. Goldstein

były clem. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej
powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedzielę i święta od 9—12.

Kraszewskiego 13. 2051

PODŁOTEK

Bonifratrów 2/II boczna Hofmana poleca konfekcję dla panienek i dzieci, bieliznę fartuszek i t. p. w wielkim wyborze i przednim gatunku. Świeże eleganckie modele. 12723

Podpisani dziękują serdecznie panu wywiadowcy policji śledczej w Strju FARYMIE MICHAŁOWI za energiczne odkrycie popełnionej kradzieży w Bolechowie 12798
Braie Kruthammer.

KRONIKA.

Repertuar teatru Mięskiego.

W niedzielę 30. października o godz. 3.30 „Kaligula“ dramat w 4 aktach Rostworowskiego.

W niedzielę 30. października o godz. 7.30 „Traviata“ opera w 4 aktach Verdiego. Gościnnie występ A. Wesolowskiego, artyści opery Petersburskiej i Moskiewskiej.

W poniedziałek 31. października o godz. 7.30 „Śmiech“ dramat w 4 aktach Stanisława Przybyłowskiego.

W wtorek 1. listopada o godz. 7.30 „Moralność p. Dulskiej“ komedia w 3 aktach G. Zapolskiej.

W środę 2. listopada o godz. 7.30 „Tosca“ opera w 4 aktach G. Pucciniego.

—□□—

Repertuar Teatru Małego.

W niedzielę 30. października o godz. 7.30 „Rozwój prof. Pyta“ groteska w 3 aktach B. Wjawera.

W poniedziałek 31. października o godz. 7.30 „Rozwój prof. Pyta“ groteska w 3 aktach B. Wjawera.

W wtorek 1. listopada o godz. 7.30 „Rozwój prof. Pyta“ groteska w 3 aktach B. Wjawera.

W środę 2. listopada o godz. 7.30 „Rozwój prof. Pyta“ groteska w 3 aktach B. Wjawera.

—□□—

Repertuar Teatru Nowości.

W niedzielę 30. października o godz. 7.30 „Hrabia i kochanek“ operetka w 3 aktach R. Solza.

W poniedziałek 31. października o godz. 7.30 „Rozwódka“ operetka w 3 aktach L. Falla.

W wtorek 1. listopada o godz. 7.30 „Róża Stambułu“ operetka w 3 aktach L. Falla.

W środę 2. listopada o godz. 7.30 „Taniec szczęścia“ operetka w 3 aktach R. Stolza (premiera).

— Repertuar Teatru Mi-art. „Ule“ ul. Ossolińskich 10. 1) Część koncertowa P. p. Ardea, Bronowski, Michałowski, Mrski, Noskowski i inni. 2) „W Wenecji“ Touem i Wikliński 3) farsa „Nareszcie samie“.

—□□□—

Repertuar Bagatelli.

Gościnne występy Z. Zbierchowskiej, J. zefa Ursteina (Pikusia), M. Rentgena M. Windhima i i. 1) Dział Koncertowy 2) Jak Krysztal 3) Sledztwo. Początek o godz. 8 wiecz.

—□□—

— Repertuar ukraińskiego teatru „Berdy“ Sala Byssnki (Szankiewicza 5). Niedziela dnia 30 go b. m. „Bar nocyński“ operetka J. Straussa (poraz trzeci).

—□□—

— Koncert D. J. rosławskiego, ścieżka opery kijowskiej z łaskawym udziałem r. Natalii Kwiecińskiej odbędzie się w niedzielę dnia 30 b. m. o godz. 8 wiecz. w sali Instytutu technologicznego przy ul. B ularda 5, Całkowity dochód przeznaczony na Bursę rękodzielniczą im. Dekerta.

BACZNOŚĆ!Od 1. listopada br.
CODZIENNIE**Koncert****LEOPOLDA STRICKSA,**w najwytworniejszej kawiarni
w centrum miasta**CAFE DE LA PAIX,**

Napoje i potrawy pierwszej jakości.

ATRAKCYA!nowej mistrzowskiej orkiestry salonowej pod
osobistym kierownictwem słynnego kapelmistrzaabsolwenta konserwatorium
lwowskiegoLwów, pl. Maryacki 1. 7.
L. p. osobny wchód

— **Zmiana Repertuaru.** Z powodu nagłego zasłabnięcia p. Bandrowskiej dziś w niedzielę zamiast »Traviaty« balet »Nair« i »Cavaleria rusticana« w balacie występ p. A. Fortunato i Niny Kirsanowej.

— **Organizacja syonistów miasta lwowa.** (Komitet lokalny.) Dziś o godz. 3. pop. odbędzie się w sali szkoły Kohn przy ul. Stanisława ogólne Zgromadzenie szeklowców. 12815

— **Bezpośrednie połączenie kolejowe Warszawa—Borysław** zostanie wprowadzone od d. 31. b. m. przez dołączenie osobnego wagonu do pociągu nr. 1 idącego z Warszawy do Lwowa o godz. 13.50.

— **Z Uniwersytetu Jana Kazimierza we lwowie.** W sobotę, 29. października, odbyła się na Uniwersytecie tutejszym promocja p. Zygmunta Skowrońskiego, sekretarza Ziemińskiego Banku Kredytowego we Lwowie na Doktora praw. 12816

— **Osobiste.** Dnia 28. października odbył się we Lwowie ślub p. Cytty Rosenbusch z Drohobycza z adwokatem Drem Salem Reisse. 12797

— **Uwolnienie dra Barana.** Na podstawie uchwały Izby radnej wypuszczono na wolność dra Stefana Barana. Równocześnie toczy się jednak przeciw niemu śledztwo o zbrodnię zaburzenia porządku publicznego.

— **Powieść Mapu'a w języku arabskim.** Literat arabski Selim da Aji z Kaira doniósł Żyd. Biuru korespondencyjnemu, że przygotował do druku arabskie tłumaczenie znanej powieści Mapu'a »Ahawat Cion«. Będzie to pierwsze dzieło literatury syonistycznej w języku arabskim.

— **Nowy teatr żydowski w Rumunii.** Rumuński minister dla spraw kultury i sztuki zerwał na otwarcie trzeciego z rzędu teatru żydowskiego w Wielkiej Rumunii.

— **Na gościnne występy** przyjechał z Przemyśla do Lwowa notowany politycznie Teodor Sawczyński, który w czasie swego pobytu nie próżnował. Tym razem za teren swojej »pracy« obrał kościół lwowski. I tak z kościoła Maryi Magdaleny skradł kielich srebrny, patynę oraz zarzutkę stanowiącą własność księdza Jana Stepy. Następnie udał się Sawczyński do kościoła Karmelitów, gdzie zabrał z ołtarza dwa lichtarze. Tu jednak został przytrzymany na gorącym uczynku i odstawiony na inspekcję policyjną. Podczas przesłuchiwania świętokradcy zawiadomiono władze policyjne, że w kościele Maryi Snieżnej skradziono kielich i rozbito skarbonkę. Zdaje się, że i tam Sawczyński gościł, wobec czego ugoszczono go w aresztach policyjnym.

— **Z tramwaju 83** wypadła przy ul. Żółkiewskiej 18 letnia Gnia Tieger, wytrącona przez pasażerów. Upadając na bruk uliczny doznała Tiegerówna wstrząśnienia mózgu. W stanie nieprzytomnym odwiezła pogotowie ratunkowe ciężką niebezpieczną wyprawą do szpitala.

— **Biały kruki.** Sąd powiatowy karny w Budapeszcie rozpatrywa tymi dniami pewną sprawę o obrazę czci. Stronę oskarżoną zastępował adwokat dr. Andreas Biro, który sprzeciwił się zaprzysiężeniu jednego z świadków. Oskarżicielka (Żydówka) nie mogła się powstrzymać od śmiechu, gdy usłyszała to żądanie adwokata. Dr. Biro zerwał się wtedy z swego miejsca i zawołał: »Nie zniosę by Żydów-

ka ze mnie drwiła«. W wywodach końcowych zaatakował dr. Biro niezwykle gwałtownie oskarżicielkę i wciąż powtarzał ironicznie słowo »Żydówka«.

Sędzia dr. Jan S. hernhardt podrażniony tem postępowaniem adwokata wezwał go do porządku temi słowy. »Przywołuję pana do porządku. Nie ścierpię by pan wprowadzał do sądownictwa politykę. W tem miejscu nie jest naszym zadaniem polityka jeno dążeń do wyobycia prawdy materialnej i poszanowania prawa. Do tej sa i nie wolno wprowadzać kwestyj politycznych czy wyznaniowych. Wyznanie żydowskie jest równouprawnione z wszystkimi innymi wyznaniami. A jeżeli ktoś jest Żydem, to jest on tak samo porządny jak każdy inny człowiek. Dlatego, że ktoś jest Żydem, nie ma nikt prawa go lekceważyć.«

Dr. Biro oświadczył, że nie przyjmuje tej admonicyi i zakomunikował sędziemu, że jest zastępcą prawnym »Towarzystwa Odradzających się Węgierek«. Sędzia wezwał ponownie adwokata do porządku, ale widocznie nie miał odwagi użyć ostrzejszych środków wobec reprezentanta »Odradzających Węgierek«.

Komunikat.

W skład no o zorganizowanej komisji Żyd. Fund. Narod. w Borysławiu wchodzi Józef Friedländer, jako przewodniczący, M. Fruchtsam jako sekretarz, Aron Russ i M. Bauer jako członkowie. Prawo przyjmowania datków mają tylko i, którzy wykażą się legitymacją wystawioną przez przewodniczącego i sekretarza komisji.

Centrala Ż. F. N. dla Galicyi wsch. 12831

Wiadomości handlowe.

Lwów, 29 października 1921.

Poza giełdą w wautach i dewizach tendencya naogół wybitnie zniskowa. Z wyjątkiem pewnych niczem nieuzasadnionych wahań, waluty zagraniczne ciągle spadają.

I tak płacono wczoraj: Dolary amer. 3800—3700—3600—3700—3500—3450—3400 3600, marki niemieckie 19'00—21'00 korony czeskie 38'00—40'00, leje rum. 28'00.

Złoto: 10 rublówki bez odbiorców.
Srebro: 1 kor. austr. 200.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa, 29. października 1921.

Dolary amer. 3725—3750, franki 260'00—250'00—265'00, funty szterling. 14500, Berlin 24'00, Gdańsk 31'75, Londyn 15000—14000, N. Jork 3725, Paryż 270'00, Praga 3000—3500.

Pocisk 1100, Nafta 1800—1400.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 29 b. m. Berlin 3'17, Praga 5'15, Nowy Jork 545.— Austr. noty kor. stempl. 0'17, Budapeszt 0'70, Bukareszt 3'55, Wiedeń 0'25, Medyolan 21'55, Zagrzeb 1'85, Warszawa 0'13, Paryż 39'60, Londyn 21'41.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 29. bm. Berlin 3'12, N. Jork 544'00,

Paryż 39'65, Bruksela 38'90, Sztokholm 124'25, Madryt 72'50, austr. korony stemplowane 0'16 Budapeszt 0'70, Bukareszt 3'50, Wiedeń 0'2, Holandia 185'00, Londyn 21'40, Medyolan 21'55, Kopenhaga 103'75, Chrystyiania 71'50, Buenos Aires 175'00, Warszawa 0'13, Praga 5'10, Zagrzeb 1'85.

NADEŚLANE.

Z okazji zaślubin kuzynki Broni M-lzer z p. Salomonem Holzem gra uluję serdecznie i życzy jasnej przyszłości.
Jacob Melcer z narzeczoną. 12792

Dora Melzer Markus Rein
zaręczeni 12786

Z okazji zaręczyn p. Chila Lorenza z p. Salą Rottenberg zasylam serdeczne gratulacje i życzę wiele szczęścia.
Józef Schreiber. 12803

Kochanemu bratu i szwagrowi Chilowi Lorenzowi z okazji zaręczyn z p. Salą Rottenberg życzymy dużo szczęścia i jasnej przyszłości.
Schreiberowie. 12802

Do zaręczyn p. Reiny Reichmann z p. Dawidem Schwertem gratulują serdecznie Siostry Silbermann, Siostry Ziering, Chana Zarwanitzer. 12810

Z okazji zaręczyn p. Buni Doliner ze Skali z p. Izydorem Katzem ze Lwowa zasylają serdeczne gratulacje i życzą dużo szczęścia Gusta, Elka i Frydla Poller Genu Weissbeim 12809

Z okazji zaręczyn mojego kochanego wujka Ignacza Neubaucera z p. Cesią Rappaportówną serdecznie gratuluje
Niuniu Hüß z Lilą Strumpfnerówną. 12821

Z okazji zaręczyn mojej kochanej kuzynki Cesi Rappaport z p. Izidem Neubaucera zasylają serdeczne gratulacje Frydzia Kormann 12826 narzeczonzy Zygmunt Stark.

Z okazji zaręczyn Ignaca Neubaucera z p. Cesią Rappaportówną serdecznie gratuluje Maurycy Chawłos. 12818

Szczęśliwej przyszłości p. Cesi Rappaportówny z p. Izidem Neubaucera w dniu ich zaręczyn zasylają
12825 Finelowie.

Z okazji zaręczyn naszego kochanego brata Ignaca Neubaucera z p. Cesią Rappaportówną serdecznie gratuluje
12819 Henrykowie Hüßowie.

Z okazji zaręczyn p. Ignaca Neubaucera z p. Cesią Rappaportówną serdecznie gratuluje Maks Thom. 12820

DOBRE OGŁOSZENIA**POMOC LEKARSKA.**

Specjalista chorób wenerycznych i skórnych 12150
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elev. kliniki parysk. wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—113—6 — Lwów, Kopernika 12

Specjalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Svkstuska 17. ord. od 8—9 i 12—6 12157

Oculista Dr. Maurycy Lauterstein
b. lekarz I. klasy na I. klinice okulist. we Wiedniu ord. od 3—5 SZOPENA 7 (poczna Podleskiego). 12190

Dr. Ignacy Löwenheck
ordynuje w chorobach skórnych i wenerycznych
ZIELONA 17 — RÓG JASNEJ. 1199

Dr. S. MOLDAU
wrócił i ord. w chorob. Bralerowska 1. 5 od 2—4
kobiec. 12590

Lekarz chorób wenerycznych i skórnych
D. A. NADEL
ordynuje od 12—1 i od 3—5 pop. 19424
L. ÓW, PL. HALICKI 7.

Teatr żydowski

W niedzielę 30. b. m. o godz. 7:30 wiecz.
„KARA BOŻA“ obraz z życia w 4-ech aktach Lubi...
 W niedzielę o godz. 3:30 popoł. na dochód zakładu sierót wojen.
 im. D. Rubenzahla **„MODA“** obraz z życia w 4 aktach Schumera.

dyr. S. M. GIMPEL
 JAGIELLOŃSKA 11. — 12809

Gazę szwajcarską do młynów

najlepszego gatunku dostarcza stale po cenach fabrycznych dla kupców, biur technicznych i młynarzy ze swego składu kom.owego 12791

Aleksander Weinreb, Lwów, plac Krakowski 1, 11.

— Wszystkie numery i gatunki zawsze na składzie. —

ETYKIETY

wszelkiego rodzaju poleca i wykonuje LITOGRAFIA Lwów, ul. Św. Michała 4 (boczna Kościuszki), 12261

NAUKA i WYCHOWANIE.

34 BATOREGO „Ecole française“

najszybsza metoda wyuczenia języków: francuskiego, angielskiego, niemieckiego, włoskiego, rosyjskiego, polskiego. — Rodowite sily. 12470

Kurs roczny do matury klasycznej rozpocznie się 2. listopada. Prof. Strycharski, Zdrowie 8 12700

Student medycyny poszukuje lekcyi za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia: Pesches, Gródecka 5.

Prawnik poszukuje lekcyi najchętniej za mieszkaniem pod „Pawlik“ do Adm. 12747

Kurs stenografii polskiej, francuskiej, angielskiej, niemieckiej, pisanie na maszynie różne systemy, rozpoczyna trzeciego listopada; również języki: francuski, angielski, niemiecki, hiszpański, włoski. Rutkowski, Zyblikiewicza 41. 12795

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Sprzedam urządzenie skl.powe i restauracyjne Filip Tannenbaum, Lwów, Jakóba Hermana 7. 12635

Marki pocztowe polskie bieżące jako też zagraniczne kupuje filatelista L. Dubieński i ska, Lwów, Kościuszki 1, 12153

Motory ropne i konny zaraz sprzedają okazynie „Ubus“, Lwów, Osolińskich 6. 12711

Gumy powozowe najlepszej marki poleca F. Rentchner, Legionów 37. 12793

ZGUBIONO-ZNALEZI. NO.

Zgubiono pieniądze

nie kupując w „Domu Pończoch“ 12805 PRZY UL. JAGIELLOŃSKIEJ 11

INTERESA HANDLOWE.

Zdolny ekspedient przewozowy, który cieszy się znaomością i zaufaniem u szerokiej klienteli prowincjonalnej, poszukuje spółnika z kapitałem, celem założenia przedsiębiorstwa przewozowego. Zgłoszenia do Adm. „Chwila“ pod „Spedycya“. 12799

Samozwrotny inteligentny, młody kupiec z majątkiem 1,000,000 Mp. szuka spółniczkę z kapitałem od 2,000,000 do 3,000,000 Mp. małżeństwo nie wykluczone. Mające mieszkanie z urządzeniem mają pierwszeństwo. Może także być bezdzietna wdowa. Pod „Egretencja“ do „Chwila“ 12790

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Duży lokal frontowy w suterynach na fabrykę do wynajęcia ewentualnie do spółki. Wiadomość: Jatorska 2, II. piętro od 1-3. 1715

Wynajmę pokój meblowany z pościelą ewentualnie z wiktem z możnemu podróżującemu kupcowi. Wiadomość Gangel od 3-5 Serbska 3, II p. 12808

ROŻNE.

Edog wozy meblowe do Wiednia i przyjmują za oszczędność transportu, urz. dzieł mieszkalnych, jakoteż towarów. Biuro spedycyjne Stern, Jagiellońska 11 a. 12711

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 1 1259

POSAD POSZUKUJA.

Abiturient gimn. mający rok akademii eksportowej poszukuje zajęcia w biurze pod „Akademik“. 12690

Akademik, rutynowana siła kancelaryjna poszukuje zajęcia pod „Pracowity“ do Administracyi. 12746

Młody człowiek z 8-mio kl. wykształceniem poszukuje odpowiedniego zajęcia. — Zgodzi się również na wyjazd. — Zgłoszenia do Adm. pod „Abiturient“. 12771

AKADEMIK wstąpi do apteki na praktykę, Zgłoszenia pod „Eugene“ Administracya. 12481

WOLNE POSADY.

Technik dentysta, pierwsz. rzędny w złocie, kauczuku i nieco operatywnie obznajomiony, poszukwany natychmiast do zakładu dentystycznego w większym mieście. Oferty pod „Natychmiast 666“ o Adm. 12784

Chłopca uczciwego, zdolnego do handlu technicznego poszukuje firma Henryk Sonnenschein, Sienkiewicza 8. 12796

Pannę izr. do ekspedycji, oraz praktykantkę przyjmie Biuro dzienników Buchstaba, Legionów 21. 12823

Agenci (iki) potrzebni do Fabrycznego Składu Octu Podleskiego 1. 12837

Ogłoszenia.

SPRĘŻYNY DO MATERACÓW 12767 nadeszły po ZNIŻONYCH CENACH L. LIEBLICH, Lwów, Serbska 17.

Obrączki ślubne

50% taniej sprzedają FIRMA 10146

S. ALTHOLZ, Lwów, pasaż Husm. na 5.

Panowie!

szanujący swoje zdrowie, kupują hyg. artykuły gumowe tylko u S. FEDETA, Lwów, ul. Sykstusa 7. Wyjka na prowincję dyktowanie za poprz. na „estaniem“ 800 M. za tuzin. Uwaga na firm. i Nr. domu 7. 1780

WOLNE POSADY.

Poszukuję mundantki do Underwoodu tylko rutynowanej — Adwokat Lutwak, Sykstuska 38. 12779

Złote obrączki ślubne

14 karat. sztuka Mk. 500 za tuzin. Złoto po kurse dzisiejszym lub w remisie za stare. JUBILER H. MANDL KOPERNIKA 14. naprzeciw klasz. Engelki. 12738

Motory ropne

patent Diesla 80 i 50 HP. oraz

Walce młyńskie

GANZA 12689 dostarcza

Aufrecht i Guttman

Wiedeń I, Krugerstrasse 4

TELEGR. »Agzimport« Wlen.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie

członków Tow. »OPIEKA« dla wspierania niezamożnej żyd. młodzieży szkół średnich we Lwowie odbędzie się w poniedziałek, dnia 31. bm. o godz. 5:30 w sali konferencyjnej Przełożenstwa Zboru izr. 12789

PRZY UL. BERNSTEINA.

Maszyny do pisania

wszelkich systemów okazynie do nabycia Lwów, PIEKARSKA 17, II p. 12800

Krajowy ZWIĄZEK Przemysłowy S-ka Akcyjna Oddział Agencji HANDLOWY „ONEX“

LWÓW, ULICA AKADEMICKA L. 10. poleca hurtownie

SITA druciane } we wszystkich wymiarach i SITA włosienne } rącz i SITA drew. zeszoła } odmiannach.

WYROBY DRZEWNE JAWOROWSKIE: Wrzeciona, Kołotuszki Wałki, Maszownie, Kropidła, Maselniczki, Lejki, Grzybki do cerowania, Miotki do tłuczenia mięsa, Łyżki kuchenne i deski rowe. 12801

ZABAWKI DZIECIENNE: Konie rzeźbione, Lale i ubierane, Zwierzęta płaskie, malowane, Wózki dziecienne, Kregle i Kule. GARNITURKI: Grabie, Łopatkki i dżag ny. — Mydła toaletowe — Proszek do zębów — Szczotki do zamiatania, troterowania i białenia. — PENDZLE LAKIERNICZE.

Kocioł parowy 10 m² pow. ogrzew., 7 atm. kompletny, z armaturą do przedania u firmy 12814 PION, Lwów, Lwowska 48. — Tel. 46.

Maszyny do wyrobu legiel szamotowych lub cementowych i t. p. dostarczy tanio PION, Lwów, Lwowska 48. — Tel. 476. 12838

WAGĘ do wagi bycia o udźwigu 125 kg., z mostkiem kompletną, prawie nową, sprzeda tanio PION, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476 12812

Motory ropne Motory benzynowe Motory gazowe

Diesla 12807

Lokomobile parowe Maszyny i kotły parowe Beczki żelazne

Maszyny do obróbki drzewa Maszyny do obróbki metali Motory elektryczne

Kompletne urządzenia młynów Tartaków, Cegielń, Gorzeln etc Nowe i używane dostarcza Oddział maszynowy firmy:

Przedsiębiorstwo Handlowo-Przemysł.

Inż. J. A. Schumann, Lwów ul. Pańska 23. — Tel. 347.

Oliwę maszynową I-a około 4000 kg. w beczkach dostarczy ze składu

Przedsiębiorstwo Handlowo-Przemysłowe

Inż. Jan A. Schumann

Spółka z ogr. odp. 12806 Lwów, Pańska 23

